

Resume (på dansk)

Introduktion

Fodbold er længe blevet betragtet som et udpræget maskulint domæne. I dagens fodboldkultur er dualiteten mellem maskulinitet og femininitet dog i forandring. Flere og flere kvinder er forbrugere af fodbold, som i mange lande er den mest populære sportsgren, og det er ikke kun i Skandinavien, at antallet af kvindelige landsholdsfans er stigende. En national fornemmelse af fællesskabsfølelse og passion for spillet opstår især under internationale slutrunder. Mange kvindelige fans hepper og synger for ”deres” hold med stor entusiasme og overbevisning. Trods dette betragtes kombinationen af ”kvinder og fodbold” stadig med stor skepsis.

Formål

Det overordnede formål med denne ph.d.-afhandling er at bidrage til den akademiske viden, der associerer sig med de distinkte aspekter af kvindefodbold, kvindelige fankulturer og kønsidentiteter i europæisk fodbold ved at trække på sociologiske teorier. Formålet er for det første, at udvikle ny viden og forståelse for den effekt, som fodbold har på opbygningen og forhandlingen af kønsidentitet – både som performance og som forbrug – og hvordan disse kvindelige fans bidrager til den europæiske dialog, den kønsspecifikke oplevelse, manifesteringen af fodbold-forbruget, samt krydsningen mellem køn og national/europæisk identitet.

Det andet formål er at undersøge kønsroller i fodbold- og fankulturer i henhold til kønsspecifikke mønstre af tværkulturel kommunikation og identifikation.

Det tredje formål er, at undersøge hvordan den nylige, tiltagende tilstedeværelse af kvinder i fodbold på tværs af Europa har frembragt og forandret diskurser, samt at vurdere i hvilket omfang ”feminiseringen” af europæisk fodbold har modificeret tilskuernes opfattelse og fortolkning af sporten.

Forskningsspørgsmål

Den overordnede forskning omhandler hvordan og i hvilket omfang, kønsroller i fodbold og fankulturer manifesterer sig med et særligt fokus på kønsspecifikke mønstre i tværkulturel kommunikation og identifikation.

Metoder og tilgang

Forskeren gennemgik relevant primær- og sekundærlitteratur vedrørende kvindefodbold, kvindeligt fodboldforbrug og identitetsdynamikker i et europæisk perspektiv. I perioden marts 2013 til august 2013 blev der gennemført 31 semistrukturerede interviews med danske kvinder i aldersgruppen 24 til 60 år. Desuden blev grundlaget for studiet understøttet af observationer undervejs i studiets forskellige faser.

Resultater

De empiriske resultater i de forskellige studier viser, at kvinder deler de samme fodboldrelaterede følelser, vaner og praksisser som mænd. Kvinder har formået at skabe og optage, et ”kvindeligt rum”. Det er lykkedes at skabe en dybere forståelse for, hvordan fodboldforbrug for kvinder i en social kontekst typisk påvirker deres liv, og hvordan fodboldforbruget systematisk influerer på tænkemåde og adfærd, og derfor konstruerer interaktioner. Interviewene gav helt specifikt et indblik i den rolle, som køn spiller i fodbold og fankulturer og viste – foruden mediernes dækning af kvindefodbold – kvinders fodboldforbrug og identificerede feminine tilskuere og fans’ baggrund, motiver, interesser, forventninger og praksisser.

Diskussion og konklusion

Det billede, som fremstår af kvindelige fodboldfans og feminiseringen af fodbold i Europa, er komplekst. For at forsøge at forstå de nøgleelementer i fænomenet ”kvinder og fodbold” i Europa, spillet og dets fans, er denne ph.d.-afhandling blevet udviklet gennem fem primære artikler. Baseret på disse fund/resultater er nogle af de måder kvinder forhandler deres eget rum i en kontekst af restriktioner skitseret: kvindeligtilknytning til fodbold er ikke nødvendigvis forskellig fra mænd og deres tilknytning.

Deres fodbold-forbrug strukturerer deres liv og de udtrykker deres loyalitet ved at støtte ”deres” hold i dag og i fremtiden. Forskellen er, selv i et land som Danmark, at kvinder i fanzonen føler et konstant pres til at opnå en balance mellem at udtrykke deres femininitet og samtidig, at fremvise deres ekspertise på et område, der tydeligvis er identificeret som maskulint. Ydermere har fokus været på kvindefodbold i medierne i henholdsvis Skandinavien, Tyskland og Storbritannien.

Perspektiv

For at fastslå feminiseringen af fodbold i den bredere globale kontekst, bør fokus i fremtidig forskning involvere studier i en række lande, som ikke har været en del af dette studie. Ud fra den betragtning bør antallet af deltagere øges. Dette vil give mulighed for fremtidig sammenligning og tværkulturelle implikationer og vil åbne mulighed for, at fodboldorganisationer kan identificere potentialer i deres udviklingsprogrammer.